

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA OPŠTINE PODUJEVA ZA 2023. GODINU

Priština, maj 2024.

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

1 Revizorsko mišljenje

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja opštine Podujevo za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja opštine Podujevo (OP), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2023.

Po našem mišljenju, osim uticaja pitanja opisanih u stavu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji opštine Podujevo, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

- B1 Kapitalna imovina preko 1,000€, prijavljena u iznosu od 109,471,716€, u članu 19.3.1 Godišnjeg finansijskog izveštaja je potcenjena za 1,293,740€, dok je ne-kapitalna imovina ispod 1,000 €, prijavljena u iznosu od 2,374,895 €, u članu 19.3.2 (GFI) su potcenjeni za 247,470 €.
- B2 Testiranjem uzoraka ustanovljeno je da su troškovi pogrešno klasifikovani u različitim ekonomskim kategorijama u iznosu od 301,385 €.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na revizorsko mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta opštine Podujevo bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa određenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva primenljivog na subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- A1 Opština je isplatila 200.000 €, sa koda projekta 53888 Izgradnja i rekonstrukcija fekalije i atmosferske kanalizacije za projekat 52909 Proširenje i prilagođavanje korita reke Lap u gradu bez dobijanja saglasnosti za prenos sredstava od Skupštine opštine.
- A2 Opština je greškom koristila vrstu javnog okvirnog ugovora za radove (popravke/održavanje) umesto javnog ugovora za rad.
- B3 Opština je registrovala uplate za kapitalne projekte kao sredstva u upotrebi, a ne kao buduću investiciju iako su projekti još uvek u fazi izgradnje. Imovina registrovana u pogrešnom ili neadekvatnom kodu iz testiranih uzoraka je vredna 379,448 €.
- A3 Za isplate u iznosu od 387,491€, nisu ispoštovani koraci za obradu plaćanja.
- B4 Opština je raspisala tendersku dokumentaciju bez izrade izvršnog projekta.
- B5 Opština je stupila u ugovorne obaveze bez dovoljno angažovanih sredstava.
- B6 Neplaćanje obaveza u zakonskom roku od 30 dana.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR

130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Predsednik Opštine odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine Podujevo.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment opštine Podujevo je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava opštine Podujevo u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Podujevo sa svim primenljivim politikama Opštine Podujevo, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Podujevo.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije primetili smo oblasti gde su potrebna moguća poboljšanja, oko finansijskog upravljanja i kontrole. Očigledne slabosti su uočene u važnim finansijskim oblastima kao što su: nedostatak obaveza, nedostatak izvršnog projekta, neprijavlivanje od strane menadžera ugovora na e-platforni javnih nabavki, slabosti u upravljanju imovinom iznad i ispod 1.000€, kašnjenje u naplata računa potraživanja. Isto tako, proces izveštavanja u opštini je praćen sa nedostacima, to je uočeno iu slučaju izrade godišnjih finansijskih izveštaja (GFI) koji su imali i druge greške, koje su uočene tokom revizije i moguće ispravke su izvršene nakon naše sugestije. Međutim, pitanja u vezi sa imovinom i klasifikacijom rashoda nisu pravilno i pošteno predstavljena u GFI. Nalazi i preporuke imaju za cilj da poboljšaju finansijske informacije predstavljene u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku napomena sa objašnjenjima i da poboljšaju unutrašnje kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usklađenosti sa ovlašćenjima u vezi sa upravljanjem sredstvima javnog sektora. Mi ćemo pratiti (pregledati) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Takođe treba naglasiti da je za 2023. godinu Trezor izvršio kroz izvršni/sudski postupak iznos od 1.100.795€ ovih isplata za obaveze po kolektivnom ugovoru koje su realizovane u kategoriji plate i dnevnice (765.593 €), robe i usluge (60,880 €), subvencije i transferi (74,642 €) i kapitalne investicije (199,680 €). Ovi rashodi se odnose na uplate za obrok, inflaciju i kvalifikacije za sektor obrazovanja, od čega su troškovi kamata iznosili 243,669 €. Ovaj izveštaj je rezultirao sa 13 preporuka, od kojih je 5 novih preporuka, 8 ponovljenih.

Što se tiče statusa preporuka iz prethodne godine i stepena njihovih sprovođenja, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na revizorsko mišljenje

Pitanje B1 - Potcenjena imovina iznad 1,000 € i ispod 1,000 €

Nalaz Uredba MF-br. 02/2013 o upravljanju ne finansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, član 6.1. propisuje da, " Svaka budžetska organizacija treba stvoriti i ažurirati Registar ne finansijske imovine koja je pod njenim upravljanjem. Registar se mora održavati za svaku imovinu pojedinačno i u zbirnoj formi po kategorijama klasifikovane na osnovu računovodstvenog plana. Takođe član 6.3. propisuje da: Kapitalna imovina se treba registrirati u ISUJFK, a ne kapitalna imovina i rezerve zapisuju se u sistemu "e-imovine".

Kapitalna imovina preko 1,000€, prikazana u članu 19.3.1 u godišnjem finansijskom izveštaju, je potcenjena jer isplate u iznosu od 1,293,740€ nisu registrovane u ISUJFK. Takođe, ne kapitalna imovina ispod 1.000€, za 2023. godinu, nije registrovana u sistemu e-imovine u iznosu od 247.470€ i kao rezultat toga ova imovina je potcenjena.

Do toga je došlo kao rezultat slabih kontrola u praćenju i proveru registara imovine, gde je to uticalo da imovina nije registrovana u relevantnim registrima.

Uticaj Ne registrovanje imovine, prema kriterijumima definisanim u uredbi za upravljanje ne finansijskom imovinom, može uticati na gubitak ili otuđenje imovine i prikazivanje nepotpunih informacija u finansijskim izveštajima.

Preporuka B1 Predsednik je dužan da obezbedi pravilno sprovođenje unutrašnjih kontrola u vezi sa pravilnom registracijom ne finansijskog kapitala i ne kapitalne imovine u skladu sa kriterijumima uredbe za upravljanje ne finansijskom imovinom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B2 – Pogrešna klasifikacija rashoda

Nalaz Član 18, stav 3 Finansijskog pravila br. 01/2013/MF o trošenju javnog novca, predviđa da „rashodi moraju imati odgovarajuće šifre, određene Administrativnim uputstvom za računovodstveni plan. U računovodstvenom planu Trezora definisane su odgovarajuće šifre i kategorije rashoda koje BO moraju primeniti.

Testiranjem naših uzoraka primetili smo pogrešne klasifikacije rashoda po ekonomskim kategorijama u iznosu od 301,385€. Od ovog iznosa, trezor je, prema izvršnoj odluci suda, isplatio jubilarne plate i dodatke za nastavnike iz kategorije kapitalnih investicija

199.678€, a iz subvencija i transfera 46.707€. Takođe, iz kategorije kapitalnih investicija opština je uplatila 55.000€, koji po prirodi spadaju u kategoriju robe i usluge.

Do toga je došlo zbog lošeg planiranja budžeta i nedostatka sredstava u odgovarajućim kategorijama.

Uticaoj

Uplate iz neadekvatne kategorije dovode do prikazivanja pogrešnih napomena u finansijskim izveštajima opštine, gde podaci za kategorije rashoda nisu tačni i kao takvi daju pogrešne informacije za korisnike GFI.

Preporuka B2

Predsednik mora osigurati da se preduzmu sve potrebne radnje kako bi se rashodi planirali u odgovarajućim izdvajanjima budžeta ili preusmeravanje sredstva prema odgovarajućim ekonomskim kategorijama.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Pitanje A1 - Isplata projekta iz sredstava drugog projekta bez odobrenja Skupštine opštine

Nalaz

Član 16-Promene iznosa koji se izdvajaju za kapitalne projekte u okviru potprograma, stav 11. Zakona br. 08/L-193 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosovo za 2023. godinu predviđa da „Promene u iznosima budžetskih izdvajanja za postojeće projekte kao rezultat transfera i/ili preraspodele, prikazane u tabeli 4.2, uključujući sopstvene prihode preneti, kao i registrovana u ISUJFK, mora unapred da odobri Skupština opštine.

Opština je iz sredstava projekta „Izgradnja i rekonstrukcija fekalije i atmosfere kanalizacije od sela Bajćin do sela Lupće“ uplatila 200.000 € za projekat „Proširenje i regulisanje korita reke Lap u gradu“, bez prenos sredstava odobrava Skupština opštine. Vrednost projekta je 804.871 €.

Do toga je došlo jer je bio kraj godine i projekat kanalizacije nije pokrenut na vreme, tada je rukovodstvo odlučilo da se sredstvima ovog projekta plati naredni projekat bez traženja saglasnosti Skupštine opštine.

Uticao

Isplata projekta iz sredstava drugog projekta bez odobrenja za prenos sredstava od Skupštine opštine može uticati na neuspeh projekta za koji su sredstva podignuta.

Preporuka A1

Predsednik mora da obezbedi poštovanje procedura za upravljanje sredstvima, obezbeđujući da svaki prenos sredstava sa jednog projekta na drugi bude unapred odobren od strane Skupštine opštine.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A2 – Pogrešna primena javnog okvirnog ugovora

Nalaz

Član 54-Okvirni ugovori, odnosno stav 54.2 Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama predviđa da je „Javni okvirni ugovor opšti pojam za sporazume između ugovornih autoriteta i ekonomskih operatera za snabdevanje, usluge i radove (popravke/održavanje), propisuje uslove i odredbe pod kojima se pomoćni ugovori ili davanje naloga mogu obavljati kroz uslove sporazuma.

Opština je greškom iskoristila vrstu javnog okvirnog ugovora za radove za kapitalni projekat „Ograda školskog dvorišta“ u iznosu od 46.800€, dozvoljavajući +/-30% u ugovoru. Ugovor ne bi

trebalo biti javni okvirni već za rad sa fiksnom cenom, pošto su javni okvirni ugovori za radove po propisu dozvoljeni samo u slučajevima kada se bavimo izvođenjem radova popravke/održavanja.

Do toga je došlo kao rezultat nedostatka provera od strane kancelarije za nabavke da poštuje zakonske zahteve u vezi sa javnim okvirnim ugovorom o radu.

Uticaoj Pogrešna upotreba vrste javnog okvirnog ugovora za radove (popravka/održavanje) može uticati na to da opština ostvari +/- 30% iako priroda posla nije vezana za poslove popravke/održavanja već za radove koji bi morali biti ugovor sa fiksnom cenom.

Preporuka A2 Predsednik mora da obezbedi da su preduzete sve neophodne radnje kako bi kancelarija nabavke sprovela odgovarajući ugovor kako je predviđeno zakonskom regulativom.
Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B3 - Registracija imovine u pogrešnoj kategoriji

Nalaz Uredba MF-br. 02/2013 o upravljanju ne finansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, član 11 predviđa da „Ne finansijska kapitalna imovina koja se Nalazi u toku faze investiranja ili u fazi izgradnje treba da se registruje u Računovodstveni registar u kategoriji investicija u nastavku. Ne finansijska kapitalna imovina koja je u toku faze investiranja se ne obezvređuje ”.

Imovina registrovana u pogrešnom ili neadekvatnom kodu iznosila je 379,448€. Ovo je povezano sa činjenicom da su sredstva evidentirana kao sredstva u upotrebi, dok je trebalo da budu evidentirana kao investicije u toku.

Do toga je došlo kao rezultat nefunkcionisanja unutrašnjih kontrola, kao i nedostatka nadzora od strane menadžmenta da je imovina registrovana u skladu sa zakonskim zahtevima.

Uticaoj Upis imovine u kategoriju imovine u upotrebi, a ne kao investiciona imovina u toku utiče na potcenjivanje opštinske imovine.

Preporuka B3 Predsednik je dužan da obezbedi pravilno sprovođenje unutrašnjih kontrola u vezi sa pravilnom registracijom ne finansijske kapitalne

imovine u skladu sa kriterijumima uredbe za upravljanje ne finansijskom imovinom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A3 – Nepoštovanje koraka za obradu plaćanja u skladu sa Finansijskim pravilom

Nalaz

član 22 Finansijskog pravila br. 01/2013/MF – Trošenje javnog novca, definiše korake za proces plaćanja, gde se prvo podnosi zahtev za kupovinu, izdaje se nalog za kupovinu, roba/usluga se prihvata, a zatim Ekonomski operater donosi račun za plaćanje.

Od 32 uzorka testirana kao deo suštinskog testiranja u kategoriji robe i usluge, primetili smo da u 13 slučajeva u iznosu od 387,491€ nisu ispoštovani koraci za obradu plaćanja, gde su prvo prihvaćene robe i usluge/nabavke i račun a potom je izdata obaveza i nalog za kupovinu.

Ovo je bilo kao rezultat neuspeha kontrola od strane kancelarije za finansije i nabavke pošto službenik za ugovaranje i kancelarija za nabavke nisu poštovali korake za obradu isplata u skladu sa finansijskim pravilom.

Uticaj

Nepoštovanje koraka za obradu plaćanja može dovesti do povećanja opštinskih obaveza prema ekonomskim operaterima.

Preporuka A3

Predsednik mora da obezbedi da će Kancelarija za finansije i nabavke pratiti sve korake u postupku plaćanja definisanim Finansijskim pravilom za trošenje javnog novca.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B4 – Nedostatak izvršnih projekata

Nalaz

Stav 19.17 Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama predviđa, između ostalog, da je „Ugovorni autoritet odgovoran za izradu izvršnog projekta i koji mora biti priložen (takođe u elektronskoj opremi) uz Tehničke specifikacije, koje su deo tenderskog dosijea. Nijednom ugovornom autoritetu nije dozvoljeno da izda tendersku dokumentaciju bez priloženog detaljnog opisa projekta”.

U tri slučaja, opština je započela procedure nabavke i potpisala ugovor bez izrade izvršnog projekta. Predmeti su bili u projektu „Asfaltiranje ulica u gradu Lot I“ u vrednosti od 143.954 €, „Asfaltiranje ulica u gradu Lot III“ u vrednosti od 117.843 € i „Ograda školskih dvorišta“ u vrednosti od 46.800 €.

Do toga je došlo kao rezultat nedostatka odgovarajućeg planiranja pre početka procedura nabavke, uključujući i nedostatak izrade izvršnog projekta za konkretne projekte.

Uticaj Nedostatak izvršnog projekta može da prouzrokuje poteškoće u realizaciji projekata tokom faze izvođenja i povećava rizik da se tokom procesa realizacije projekta pojaviti različite prepreke, kako u stručnom aspektu, tako i u kašnjenjima u radovima ili i u povećanju troškova projekata.

Preporuka B4 Predsednik treba da obezbedi jačanje kontrola i prati sprovođenje zakonskih zahteva, tako da se prilikom pokretanja postupaka nabavke za ugovaranje radova unapred obezbeđuje izrada projekata u skladu sa propisanim potrebama i zahtevima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B5 - Pokretanje projekata bez dovoljnog obavezivanja sredstava

Nalaz Član 36. stav 1. Zakona br. 03/L-221 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima, propisuje da „Pre pokretanja postupka nabavke, koji ima za cilj da dovede uspostavljanje obaveze u tekućoj fiskalnoj godini, budžetska organizacija evidentira sva obavezivanja izdvojenih sredstava u Informativnom sistemu za upravljanje finansijama Kosova, u skladu sa pravilima“.

U četiri (4) slučaja opština je stupila u ugovorne obaveze bez dovoljno založenih sredstava. Predmeti se tiču projekata:

- Nabavka materijala za održavanje opštinskih zgrada - vrednost obaveze je 20.000€, dok je vrednost ugovora 119.131€;
- Izrada projekata - vrednost obaveze je 3,000€, dok je vrednost ugovora bila 140,000€;
- Rušenje i uklanjanje objekata - vrednost obaveze je bila 25,764€, dok je vrednost ugovora bila 35,000€; i
- Ispitivanje građevinskog materijala - vrednost zaloge je 4.000€, dok je procenjena vrednost ugovora 40.000€.

Ovo se desilo kao rezultat nedostatka kontrola kada su postupci nabavke pokrenuti bez obavezivanja sredstava.

Uticaj Stupanje u obaveze bez obezbeđenja potrebnih sredstava utiče na povećanje neizmirenih obaveza, odnosno budžetske implikacije za tekuću godinu, kao i opterećenje budžeta za narednu godinu.

Preporuka B5 Predsednik treba da ojača kontrole i procedure kako bi osigurao da

pre pokretanja procedura nabavke, sve projektne obaveze budu procenjene i odobrene u skladu sa raspoloživim sredstvima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B6– Kašnjenja u izmirenju neizmirenih obaveza

Nalaz

Član 39.1 Zakona o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima propisuje da „GFS jedne budžetske organizacije je odgovoran da obezbedi da svaki valjani račun ili zahtev za isplatu za isporučene robe i usluge i/ili za izvršene radove za budžetsku organizaciju moraju da se isplate u roku od trideset (30) kalendarskih dana posle prijema računa ili zahteva za isplatu od strane budžetske organizacije“.

U pet (5) slučajeva u iznosu od 253,545€, primetili smo da opština nije ispunila svoje finansijske obaveze u roku od 30 dana. Kašnjenja su bila do četiri meseca od dana prijema fakture.

Do toga je došlo jer opština nije imala dovoljno finansijskih sredstava i ušla je u obaveze bez odgovarajuće analize budžeta.

Uticaj

Kašnjenje u izmirenju obaveza može prouzrokovati dodatne troškove opštini jer se ona može suočiti sa tužbama gde pored vrednosti fakture mora platiti i dodatne troškove uključujući kamate i sudske troškove.

Preporuka B6

Predsednik treba da poboljša upravljanje sredstvima kako bi osigurao da se finansijske obaveze izmire na vreme i u roku od 30 dana, uključujući izradu detaljne analize budžeta kako bi se izbegla kašnjenja u plaćanju računa.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Robe i usluge i komunalije

Završni budžet za robe i usluge i opštinu u 2023. godini iznosio je 3.825.402€, od čega je potrošeno 3.607.195€. Oni se uglavnom odnose na rashode za gorivo, popravke i održavanje, snabdevanje gorivom, komunalije itd

Pitanje A4 - Prekoračenje indikativnih količina u okvirnom javnom ugovoru

Nalaz Stavom 54.10 Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama je definisano da je „Procenjena količina navedena u tenderskoj dokumentaciji je samo indikativna količina. Kad god ugovorni organ navede indikativnu količinu, ugovorni organ će u dosijeu tendera navesti vrednost ili količinu ugovora kao prag ili plafon i dozvoliće odstupanje od toga, navodeći i procenat dozvoljenog odstupanja. Dozvoljeno odstupanje ne može biti veće od plus/minus trideset posto (30%). Ako UO ne proglasi procenat neusaglašenosti u dosijeu tendera, onda se ugovor završava sa vrednošću ili količinom ugovora kao pragom ili postavljenim plafonom. Ako UO proglasi procenat neusklađenosti u tenderskom dosijeu i ako nalog premašuje ukupnu indikativnu količinu ili ukupnu indikativnu vrednost okvirnog javnog ugovora (uključujući + trideset procenata (30%), bez obzira na prvobitni datum isteka javnog okvirnog ugovora, ugovor će biti automatski raskinut. Dozvoljeno odstupanje od plus/minus trideset posto (30%) se odnosi i na deo i poziciju/stavku, a u slučaju dostizanja dozvoljenog praga, UO ne može da daje druge naloge za taj deo ili poziciju/stavku“.

U okvirnom javnom ugovoru „Snabdevanje lekovima i reagensima“ od 07.12.2022. godine u iznosu od 541.956 € identifikovali smo prekomerne količine na 11 pozicija u iznosu od 3.838 € u odnosu na ugovoreni iznos. Vredi napomenuti da ukupna vrednost ugovora nije prekoračena.

Među prekoračenjima iznad dozvoljenog odstupanja od plus/minus trideset procenata (30%) su:

Pozicija 16 Metilergometrin amp“, realizovana količina 1000 komada, dok je ugovorena količina 300 komada;

Pozicija 35 Kanila 24 G“, realizovana količina je bila 3500 komada,

dok je ugovorena količina bila 2000 komada;

Pozicija 46 Parafin 10cm k10 cm, realizovana količina je 4300 komada, dok je ugovorena količina bila 2400 komada;

Pozicija 48 Drvena ramena 1k100 komada, realizovana količina je 800 komada, dok je ugovorena količina bila 200 komada;

Pozicija 158 Microveta EDTA K3 200uL, realizovana količina je 3000 komada, dok je ugovorena količina bila 2000 komada; I

Pozicija 204 Llanceta, realizovana količina je bila 3500 komada, dok je ugovorena količina bila 2000 komada.

Prekoračenje ugovorenih količina nastalo je kao rezultat lošeg upravljanja ugovorom od strane menadžera ugovora.

Uticaj

Prekoračenje odstupanja iznad dozvoljene granice od plus/minus trideset posto (30%) po poziciji/stavci je u suprotnosti sa kriterijumima definisanim za javne okvirne ugovore i može rezultirati isplata iznad planiranog budžeta za te projekte i otežava realizaciju druge planirane projekte.

Preporuka A4

Predsednik mora da obezbedi da menadžeri ugovora vrše redovne provere snabdevanja svake stavke iz okvirnog ugovora i da obezbedi da ugovorene količine ne budu prekoračene.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B7 – Evidencija upravljanja ugovorima ne putem platforme za e-nabavke

Nalaz

Stav 70.24.f. Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama predviđa da „Menadžer ugovora će obezbediti da su svi zapisi o upravljanju ugovorima pripremljeni, održavani i arhivirani u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavke“.

Rukovodioci ugovora/projekta nisu vodili i arhivirali kroz elektronski sistem javnih nabavki upravljanje ugovorima i ocenu rada izvođača.

Do toga je došlo kao rezultat nemara projektnih menadžera.

Uticaj

Ne održavanje i arhiviranje ugovora kroz sistem javnih nabavki može uticati na neefikasno upravljanje ugovorima i ne pruža dovoljno mogućnosti menadžmentu da dobije blagovremene informacije u vezi sa napretkom i izvršenjem ugovora.

Preporuka B7

Predsednik treba da zahteva od svih projektnih menadžera da obezbede da se upravljanje ugovorima održava i arhivira kroz elektronski sistem javnih nabavki.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.2 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije u 2023. godini bio je 9,794,789€, od čega je potrošeno 8,468,073€. Oni se odnose na rashode za prilagođavanje putne infrastrukture, izgradnju kanalizacije, izgradnju vodovoda itd.

Pitanje A5 – Ne pružanje garancije učinka i rasporeda isplata

Nalaz

Član 13- Avansi Zakona br. 08/l-193 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosovo za 2023. godinu predviđa, između ostalog, „Za isplatu avansa za kapitalne projekte, ugovor mora da sadrži garanciju učinka i jasno definisan raspored plaćanja, koji istovremeno predviđa posao koji se mora obaviti pre svake isplate“.

Opština je potpisala memorandum o razumevanju sa siročadi Balkana za finansiranje projekta „Izgradnja kuće za dnevni boravak za stara lica, humanitarne kuhinje i hostela u Opštini Podujevo“. Prema ovom ugovoru, opština za 2023. godinu mora obezbediti finansijska sredstva u iznosu od 126.500 €, odnosno 5% vrednosti projekta u vidu avansa. Za 2024. i 2025. godinu opština mora obezbediti finansijska sredstva u iznosu od 403.500 € ili 201.750 € za svaku godinu. Udruženje se obavezalo da obezbedi finansijska sredstva u iznosu od 2.000.000 €. Procedure nabavke će voditi Udruženje.

Za 2023. godinu opština je uplatila 5% od vrednosti projekta od 126.500€ kao avans. Međutim, za ovu izvršenu uplatu nije obezbeđena garancija za dobro izvršenje posla i utvrđen raspored isplata, koji ujedno određuje posao koji se mora obaviti pre svake isplate.

Kako se navodi u odgovoru iz opštine, razlog zašto to nije učinjeno je taj što se radi o pouzdanom donatoru i ako se od donatora traži garancijsko osiguranje i plan plaćanja, postoji rizik da se donator udalji.

Uticaj

Ne pružanje garancije za izvršenje avansa i definisanog rasporeda plaćanja koji predviđa izvođenje radova može uticati na to da projekat ne bude realizovan kako je planirano.

Preporuka A5

Predsednik mora da obezbedi da za unapred izvršene isplate traži pružanje garancije učinka i raspored isplata, koji istovremeno predviđa i rad koji će se obaviti.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.3 Potraživanja

Opština je u GFI za 2023 godinu prikazala potraživanja u iznosu od 3,721,030€.

Pitanje B8 – Nedostaci u upravljanju potraživanjima

Nalaz Prema članu 26. Zakona o porezu na nepokretnu imovinu br. 06-L 005, Opština, Ministarstvo finansija i nadležni izvršni organi imaju ovlašćenja i nadležnosti koja su im data ovim poglavljem za naplatu zaostalih poreskih obaveza koje premašuju iznos od deset (10) evra, i član 27. Ako poreski obveznik ili dužnik nije u potpunosti platio porez i kaznu, ako je izrečena, ili zaostale poreske obaveze, u skladu sa utvrđenim rokovima, opština donosi poslednje pisano obaveštenje u roku od deset (10) radnih dana od isteka posljednjeg dana za plaćanje duga, kojom zahteva plaćanje ukupnog iznosa zaostalih dugovanja najkasnije deset (10) kalendarskih dana od isteka dana kada se pretpostavlja da je dužnik mogao primiti posljednje obaveštenje. Naplata ostalih prihoda mora se vršiti u skladu sa rokovima navedenim u fakturi za svaku vrstu prihoda.

Opština nije imala efektivno upravljanje računima potraživanja (RP). Iz naše analize, nismo primetili da je opština preduzela bilo kakvu konkretnu akciju za 2023. godinu za naplatu RP. Najveći deo potraživanja potiče od poreza na imovinu u iznosu od 2,627,106€, zatim zakupnine zgrada (parcela) u iznosu od 1,090,988€ i ostalih u iznosu od 2,936€..

Identifikovane slabosti u vezi sa računima potraživanjima su posledica neefikasnih unutrašnjih kontrola u njihovom upravljanju i naplati.

Uticaj Neblagovremena naplata zaduženih prihoda utiče na nivo prikupljenih sredstava za opštinski budžet i negativno se odražava na finansiranje i realizaciju projekata iz sopstvenih prihoda.

Preporuka B8 Predsednik treba da obezbedi unapređenje procesa upravljanja potraživanjima u cilju povećanja efikasnosti u naplati potraživanja, ne isključujući zakonske mere.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

Uzeli smo u obzir izvore budžetskih sredstava, utrošak sredstava i prikupljene prihode po ekonomskim kategorijama. Ovo je istaknuto u tabelama ispod:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁵	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Izvori fondova	27,406,567	31,594,651	29,739,731	24,913,687	22,218,657
Grant Vlade – Budžet	25,600,074	28,705,948	27,799,690	22,300,431	20,767,918
Finansiranje putem zaduživanja	0	0	0	180,268	75,565
Finansiranje putem zaduživanja – klauzula investicije	0	0	0	95,756	0
Prenete iz prethodne godine	0	778,057	610,627	880,898	458,564
Sopstveni prihodi	1,806,493	1,806,493	1,214,331	1,214,141	868,016
Unutrašnje donacije	0	303,631	115,083	204,186	48,594
Spoljne donacije	0	522	0	38,008	0

Završni budžet u odnosu na početni budžet je povećan za 4,188,084€. Ovo povećanje je rezultat odluka Vlade, prenosa sopstvenih prihoda iz prethodne godine i donacija.

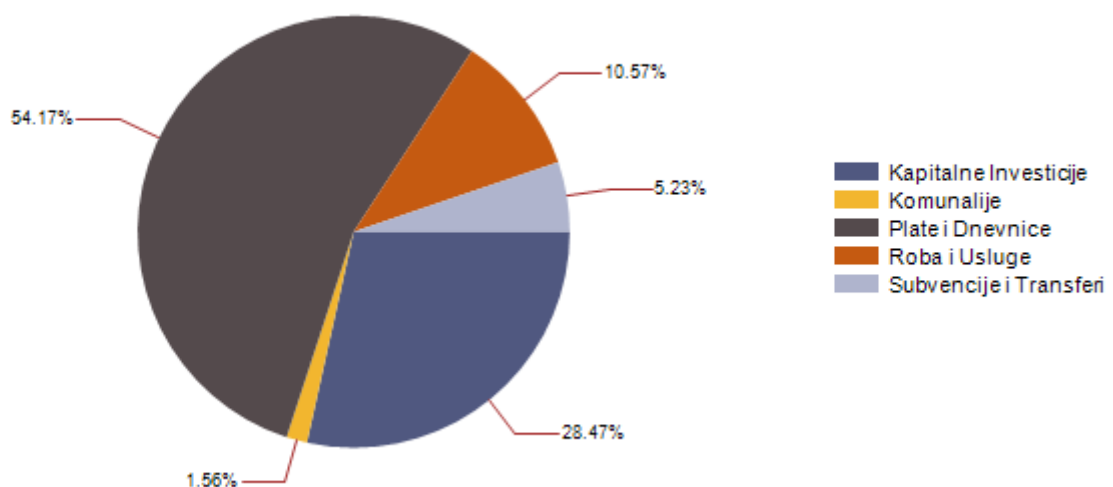
Opština je potrošila oko 94% završnog budžeta, što predstavlja dobar učinak budžeta.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	27,406,567	31,594,651	29,739,731	24,913,687	22,218,657
Plate i Dnevnice	13,041,474	16,147,349	16,110,409	13,450,099	12,881,047
Roba i Usluge	3,088,899	3,357,402	3,142,048	2,588,859	2,583,473
Komunalije	468,000	468,000	465,147	419,968	410,040
Subvencije i Transferi	1,600,050	1,827,111	1,554,054	1,272,012	703,733
Kapitalne Investicije	9,208,144	9,794,789	8,468,073	7,182,751	5,640,364

Objašnjenja za promene budžeta u ekonomskim kategorijama su data u nastavku: Završni budžet za plate i dnevnice je povećan za 3,105,875€, u poređenju sa početnim budžetom. Ovo povećanje je rezultat odluka Vlade Kosova u iznosu od 3,090,837€ za sprovođenje novog zakona o platama, kao i povećanje od 15,038€, koje je Vlada izdvojila za ekonomski oporavak povećan je za 268,503 €. Ovo povećanje je rezultat od prenosa sredstava iz kategorije kapitalnih investicija u kategoriju roba i usluga odlukom Skupštine opštine u iznosu od 235.621€, povećanje od prenosa neutrošenih sopstvenih prihoda iz 2022. godine, za 25.680€, kao i povećanje od donacija za 7,202 €. Konačni budžet za subvencije je povećan za 227,061 €, od ove vrednosti: 226,311€, je povećanje od lokalnih donacija (učesće građana) kao i povećanje od 750 €, prenos neutrošenih sopstvenih prihoda iz 2022. Završni budžet za kapitalne rashode u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 586,645€. Ovo povećanje dolazi kao rezultat prenosa neutrošenih sopstvenih prihoda iz 2022. godine za 751.627€, povećanja od donacija za 70.639€ i smanjenja kategorije kapitalnih investicija od 235.621€, gde su odlukom Skupštine opštine preneti u kategoriju dobara i usluga.

Utrošena sredstva u 2023. godini za ekonomski oporavak iznosila su 15,038€, uglavnom su izdvojena za dodatke u zdravstvu.

Planirani sopstveni prihodi za 2023. godinu iznosili su 1,806,493€, dok je realizovan iznos od 1,740,942€. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od

građevinskih dozvola, administrativnih taksi, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupnine itd. Isto tako, 2023. godine opština je primila prihode od saobraćajnih kazni i sudskih kazni u ukupnom iznosu od 404,427€, kao i prihode od Agencije za šume Kosova u iznosu od 5,337€. Ovi prihodi nisu uključeni u donju tabelu jer ih planiraju i realizuju resorna ministarstva.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Prijemi	2022 Prijemi	2021 Prijemi
Ukupno prihodi	1,806,493	1,806,493	1,967,251	1,472,653	1,427,378
Poreski prihodi	758,488	758,488	666,373	515,799	685,098
Neporeski prihodi	1,048,005	1,048,005	1,300,877	951,155	739,571
Ostali prihodi	0	0		5,699	2,709

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije za GFI 2022. godine je rezultirao sa 14 preporuka. Opština je pripremila Akcioni plan u kojem se navodi način kako će sprovesti date preporuke. U Skupštini opštine razmatran je revizorski izveštaj za 2022. godinu. Do kraja revizije za 2022. godinu, pet (5) preporuke su sprovedene, jedna (1) je zatvorena i osam (8) još nisu adresirane, kao što je prikazano u grafikonu 2. Za potpuniji opis preporuka i načina kako su oni tretirani, vidi Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

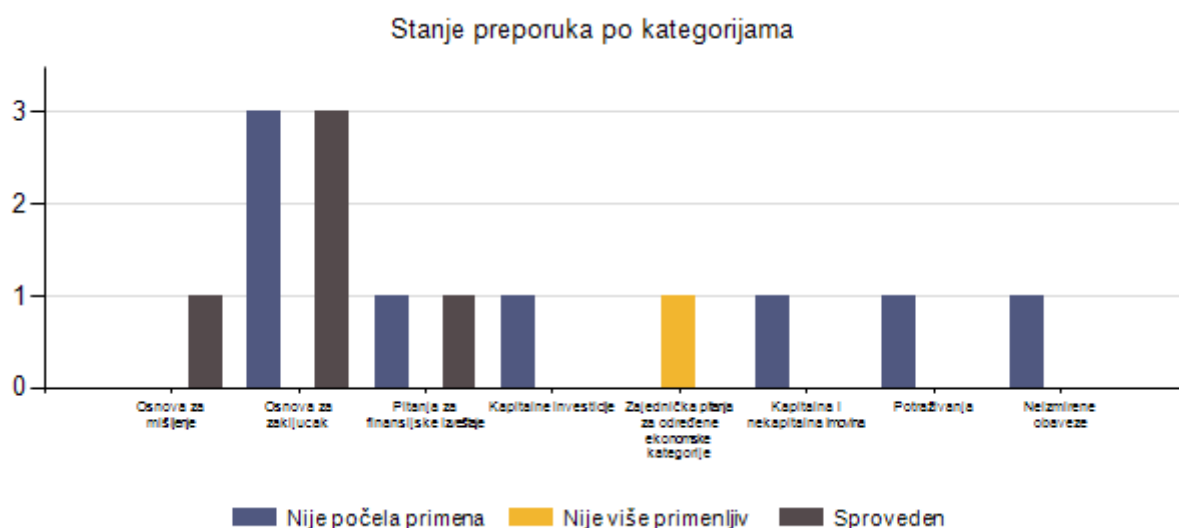

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2022 godine	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za mišljenje	Predsednik, u slučaju plaćanja po dogovoru sa spoljnim donatorima, da diskutuje sa trezorom o načinu plaćanja kako bi se uverio da se poštuju zakonski zahtevi. Štaviše, Predsednik treba da poveća kontrole kako bi osigurao da se registracija imovine izvrši samo kada su ispunjeni svi zakonski uslovi.	Nismo primetili nikakve probleme ove prirode.	Implementirano
2.	Osnova za zaključak	Predsednik je dužan da obezbedi pravilno sprovođenje unutrašnjih kontrola u vezi sa pravilnom registracijom ne finansijske kapitalne imovine u skladu sa kriterijumima uredbe za upravljanje ne finansijskom imovinom.	U 2023. godini bilo je imovine koja nije bila upisana u odgovarajuću klasu.	Implementacija nije počela

3.	Osnova za zaključak	Predsednik mora pojačati kontrole tokom izrade projekata, obezbeđujući da pre pokretanja postupka nabavke svaki kapitalni projekat ima dovoljno sredstava za realizaciju.	Opština je stupila u ugovorne obaveze bez dovoljnih angažovanih sredstva.	Implementacija nije počela
4.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da zatraži od svih projektnih menadžera da osiguraju da će se upravljanje ugovorima održavati i arhivirati u elektronskom sistemu javnih nabavki.	Ni u 2023. godini upravljanje ugovorima se ne vrši preko platforme za e-nabavke.	Implementacija nije počela
5.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da poveća provere u kancelariji nabavke u slučajevima kada se EO povuče tokom tenderskog procesa, treba da se izvrši konfiskacija obezbeđenja tendera.	Nismo se susreli sa problemima ove prirode.	Implementirano
6.	Osnova za zaključak	Predsednik mora povećati kontrole kako bi osigurao da finansijska kancelarija neće dozvoliti nikakve rashode osim ako nisu opravdani u skladu sa zakonskim zahtevima.	Za 2023. godinu nismo naišli na slučajeve da su avansi za službena putovanja bili neopravdani.	Implementirano
7.	Osnova za zaključak	Predsednik treba da poveća kontrole u kancelariji za nabavke kako bi osigurao da se sva potrebna dokumentacija postavi na elektronsku platformu javnih nabavki.	Za naše uzorke je primećeno da su dokumenti o podobnosti postavljeni na platformu za e-nabavke.	Implementirano
8.	Godišnji finansijski izveštaji	Predsednik mora osigurati da se preduzmu sve potrebne radnje kako bi se rashodi planirali u odgovarajućim izdvajanjima budžeta ili preusmeravanje sredstva prema odgovarajućim ekonomskim kategorijama.	Takođe u 2023. godini opština imala pogrešno klasifikovane rashode.	Implementacija nije počela
9.	Godišnji finansijski izveštaji	Predsednik mora osigurati da u slučaju pripreme RVF-a, glavni finansijski službenik izvrši odgovarajuću prezentaciju i obelodanjivanje u vezi konačnog budžeta, kretanja i budžetskih promena opštine.	Godišnji finansijski izveštaj za 2023. godinu Nismo naišli na greške u ovoj GFI tabeli.	Implementirano
10.	Kapitalne investicije	Predsednik obezbeđuje jačanje kontrola i prati sprovođenje zakonskih uslova, tako da se prilikom pokretanja postupaka nabavke za ugovaranje	Uočena su četiri slučaja kada su procedure nabavke	Implementacija nije počela

		radova unapred obezbeđuje izrada projekata u skladu sa predviđenim potrebama i zahtevima.	pokrenute bez izvršnog projekta.	
11.	Zajednička pitanja	Predsednik mora da pruži tačne podatke i dovoljna sredstva za kategoriju plata i da se o ovom pitanju obrati Ministarstvu finansija, kako bi se prilikom planiranja budžeta vodilo računa da li postoji potreba za dodatnim budžetom za jubilarne zarade. Do, za ostala kašnjenja u plaćanju, dodati kontrole tako da se proces isplate odvija u okviru planova budžeta i definisanih rokova.	Takođe u ovoj godini bilo je isplata od strane trezora sa sudskim odlukama, mi smo to predstavili kao informaciju u poglavlju o Nalazima i preporukama.	Više nije primenljivo
12.	Imovina	Predsednik treba da poveća unutrašnje kontrole kako bi osigurao da će službenik za imovinu registrovati imovinu ispod 1,000€ u evidenciji računovodstva imovine.	Opština ni ove godine nije uknjižila svu imovinu u e-imovinu.	Implementacija nije počela
13.	Računi potraživanja	Predsednik treba da obezbedi poboljšanje procesa upravljanja računima potraživanja u cilju povećanja efikasnosti u naplati potraživanja, ne isključujući zakonske mere.	Nisu preduzete potrebne radnje.	Implementacija nije počela
14.	Neizmirene obaveze	Predsednik mora pojačati unutrašnje kontrole i osigurati da se sve obaveze isplate u zakonskom roku od 30 dana.	Takođe u 2003. godini opština nije platila račune u predviđenom roku od 30 dana.	Implementacija nije počela

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna revizorka

Agron Fetiu, Pomoćnik Generalnog Revizora

Lavdim Maxhuni, Direktor revizije

Florim Beqiri, Vođa tima

Muharrem Qyqalla, Član tima

Mexhit Ferati, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Komuna e Podujevës
Opština Podujevo - Municipality of Podujeva

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Podujevës, për vitin 2023 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Shpejtim Bulliqi

Kryetar i Komunes

Data: 23.04.2024 Podujevë.

Dodatak II: Objašnjena različiti vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR-a i drugi delovi izveštaja revizije

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima ¹¹ treba da sadrži mišljenje o finansijskim izveštajima, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁷, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

Da bi se došlo do zaključka da je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili rasprostranjeno, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju ili ne sadrže materijalno značajne pogrešne prikaze ili diseminaciju, ili takve moguće, pretpostavljene u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja stavke u finansijskim izveštajima i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koji su potrebni da bi ta stavka bila u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati greškom ili obmanom.

(odlomak od MSVIR 200)

Oblik mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše kada se ne otkriju pogrešna prikazivanja ili neusklađenosti; kada se otkriju pogrešna prikazivanja ili neusklađenosti, bilo pojedinačno ili zajednički, ali koja nisu jednaka ili prelaze nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini; ili kada pogrešno (a) iskazivanje (a) i / ili neusklađenosti otkrivene u okviru date klase transakcija nije jednako ili premašuje nivo materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja delokruga ili kada ograničenje delokruga ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili neusklađenosti.

Ograničenje delokruga nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno pogrešne prikazivanja.

Revizor treba da izrazi jedno **ne-modifikovano mišljenje** revizije ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja ili neusklađenosti.

Modifikovano mišljenje revizije može biti:

- kvalifikovano mišljenje,
- protivno mišljenje; i
- odricanje od mišljenja

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, bilo pojedinačno ili zajednički, jednaka ili premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini; ili kada je pogrešno prikazivanje i / ili neusklađenost otkriveno u okviru date klase transakcija jednako ili premašuje niži nivo materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako postoji ograničenje delokruga, što možda neće dovesti do izbegavanja materijalno pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, bilo pojedinačno ili zajednički, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini; ili kada pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja otkrivena unutar date klase transakcija daleko premašuju nivo materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“rasprostranjeno” je termin koji se koristi, u kontekstu pogrešnih prikazivanja i / ili neusklađenosti, da bi se opisali efekti pogrešnih prikazivanja i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje; ili potencijalnih efekata na finansijske izveštaje pogrešnih prikazivanja i / ili nepoštovanja zakona, ako postoje, koji se ne otkrivaju zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljnih odgovarajućih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti na finansijske izveštaje su oni koji prema mišljenju revizora:

- a) nisu ograničeni na određene stavke, račune ili stavke finansijskih izveštaja;
- b) ali ako su ograničeni kao takvi, oni predstavljaju ili mogu predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U pogledu obelodanjivanja, neophodno je da korisnici razumeju finansijske izveštaje.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada je ograničenje delokruga, tj. kada je nemogućnost pružanja dovoljnih odgovarajućih revizorskih dokaza materijalne i rasprostranjene.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru
- ² Drugi izveštaji su uslov člana 8 Uredbe 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju
- ³ Kolektivno referisanih kao usklađenost sa vlastima
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A - znači nova pitanja i preporuke
Pitanje B i Preporuka B - znači ponovljena pitanja i preporuke
Pitanje C i Preporuka C- znači delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.